

Szczepionka przeciwko HPV (wirusowi brodawczaka ludzkiego)

Począwszy od roku szkolnego 2009/2010, szczepionka przeciwko HPV podawana jest dziewczętom w 7. klasie. Od jesieni 2018 r. przyjmować ją będą również chłopcy. Chłopcy i dziewczęta otrzymają równe szanse na ochronę przed chorobami nowotworowymi wywołanymi HPV (wirusem brodawczaka ludzkiego).

Podając dziecku szczepionkę, należy wziąć pod uwagę jego zdanie.

Niniejsza strona zawiera informacje o szczepionce, jej działaniu oraz możliwych działaniach niepożądanych.

Jaki jest sposób podania szczepionki?

Szczepionka wstrzykiwana jest domięśniowo w ramię. Szczepienie obejmuje dwie dawki podawane w odstępie co najmniej sześciu miesięcy. Przed szczepieniem pielęgniarka szkolna zapyta Cię, czy czujesz się dobrze oraz czy na skutek innych szczepień wystąpiły u Ciebie jakieś reakcje. Poinformuj pielęgniarkę o alergiach, przyjmowanych lekach oraz wszelkich innych problemach zdrowotnych.

Przeziębienie lub gorsze samopoczucie nie stanowią przeciwwskazania do podania szczepionki. Szczepienie odkładane jest na inny termin w przypadku choroby lub gorączki przekraczającej 38 stopni.

Jeśli czujesz się na siłach, po podaniu szczepionki możesz ćwiczyć.

Szczepionka chroni przed nowotworem osoby obu płci

HPV to powszechnie występujący wirus o wielu różnych typach. Łatwo przenosi się drogą płciową. U większości osób w ciągu życia występuje co najmniej jedna wywołana nim infekcja. Największa liczba infekcji dotyczy młodych ludzi.

U wielu osób infekcje przebiegają bezobjawowo, a większość ustępuje samoczynnie w ciągu kilku miesięcy. Zakażenia przewlekłe mogą prowadzić do powstawania zmian przednowotworowych oraz nowotworów.

Najpowszechniejszą postacią nowotworu wywołanego przez wirusa HPV jest nowotwór złośliwy szyjki macicy u kobiet. HPV może także powodować raka odbytu, jamy ustnej i gardła u przedstawicieli obu płci, a także raka pochwy i zewnętrznych narządów płciowych u kobiet oraz raka prącia u mężczyzn. W ochronie przed wszystkimi wymienionymi schorzeniami może wspomóc nas szczepionka przeciw HPV.

Dodatkowe informacje o raku szyjki macicy i innych rodzajach raka wywołanych przez HPV

Co roku w Norwegii u około 350 kobiet diagnozowany jest rak szyjki macicy, który w 60 – 100 przypadkach skutkuje zgonem.

Ponad 3000 kobiet co roku poddawanych jest zabiegom chirurgicznym z powodu poważnych zmian przednowotworowych. U kobiet w ciąży zabiegi takie mogą skutkować poronieniem lub przedwczesnym porodem.

Co roku u 200–300 kobiet i mężczyzn diagnozowane są nowotwory innych organów wywołane przez HPV. Należą do nich jama ustna, gardło oraz odbyt (u przedstawicieli obu płci) oraz pochwa i

zewnątrzne narządy płciowe (u kobiet) i prącie (u mężczyzn). Liczba zachorowań u przedstawicieli obu płci jest podobna. U mężczyzn najczęściej występuje rak jamy ustnej i gardła. Liczba rozpoznań rośnie.

Jak działa szczepionka przeciw HPV?

Szczepionka przeciw HPV to medyczny środek profilaktyczny. Najlepszą ochronę zapewnia *zanim* osoba szczepiona zostanie narażona na ryzyko infekcji. Szczepionka podawana jest młodzieży w 7. klasie, zanim nastąpi inicjacja seksualna, w ramach Programu Szczepień Ochronnych Dzieci.

Szczepionka zawiera białka przypominające powierzchniowe białka wirusa. Nie zawiera ona żywych wirusów i nie może wywołać infekcji HPV.

Odpowiedź immunologiczna u chłopców i dziewcząt jest tak samo dobra. Badania nad zmianami przednowotworowymi wykazują, że szczepionka zapewnia ponad 90-procentową skuteczność wśród kobiet, którym została podana przed narażeniem na ryzyko infekcji HPV.

Oprócz tego wykazano, że szczepionka pozostaje skuteczna przez 10 – 12 lat i jak dotychczas nie istnieją dowody na spadek jej skuteczności. Dalsze badania przeprowadzone na grupie zaszczepionych osób pozwolą określić, czy dla utrzymania dalszej odporności konieczne będzie podanie dawki przypominającej.

Działania niepożądane

Podobnie jak wszystkie leki, szczepionki mogą wywoływać działania niepożądane. Do najczęstszych efektów ubocznych podania szczepionki przeciw HPV należą przejściowe:

- Tkliwość, zaczerwienienie i opuchlizna ramienia w miejscu podania. Są to objawy częste (występujące u ponad 1 na 10 osób).
- Ból głowy, zmęczenie lub ból mięśni. Są to objawy częste (występujące u ponad 1 na 10 osób).
- Gorączka, bóle stawów, swędzenie, wysypka, nudności, wymioty/biegunka lub ból brzucha występują często (u 1–10 na 100 osób)

Zawroty głowy, uczucie słabości lub omdlenia zazwyczaj spowodowane są uczuciem dyskomfortu lub zdenerwowania, jakie towarzyszą wkłuciu, nie samą szczepionką.

Poważne reakcje alergiczne występują rzadko i niedługo po podaniu szczepionki. Pielęgniarka szkolna poprosi Cię o odczekanie ok. 20 minut po podaniu szczepionki i udzieli ewentualnej pomocy.

Nie istnieją dowody sugerujące, że szczepionka przeciw HPV prowadzi do przewlekłych lub poważnych zachorowań oraz zwiększa ich ryzyko. Objawy występujące po podaniu szczepionki niekoniecznie wywołane są nią samą, mogą być oznaką choroby wymagającej zbadania i leczenia. W przypadku wątpliwości skonsultuj się z lekarzem. Pracownicy służby zdrowia mają obowiązek zgłaszać wszelkie budzące podejrzenia działania niepożądane odpowiednim jednostkom administracyjnym.

Przydatne informacje

- Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaleca, aby szczepionka przeciw HPV stała się częścią krajowych programów szczepień ochronnych dzieci. Szczepionka podawana jest w ramach programu szczepień w 82 krajach, w 12 z nich również chłopcom.

- W ramach programu szczepień realizowanego w Norwegii podawany jest preparat Cervarix. Więcej informacji na temat szczepionki dostępnych jest na stronie Norweskiej Agencji Leków.
- Preparat Cervarix stosowany jest w ramach programów szczepień w 29 krajach. Dotychczas podano ponad 64 miliony jego dawek.
- Żadna ze szczepionek podawanych w ramach programu, w tym szczepionka przeciw HPV, nie zawiera konserwantu w postaci rtęci.
- Prezerwatywy nie zapewniają pełnej ochrony przed zakażeniem wirusem HPV, ponieważ wirus może występować również na powierzchni skóry otaczającej genitalia. Prezerwatywy chronią przed innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową.
- Niektóre typy HPV mogą powodować powstawanie brodawek narządów płciowych. Cervarix nie zapewnia ochrony przed tym schorzeniem.
- Szczepionka przeciwko HPV nie chroni przed wszystkimi typami wirusa HPV powodującymi nowotwór. Od momentu ukończenia 25 lat kobiety w dalszym ciągu powinny co trzy lata zgłaszać się na badania w ramach programu badań przesiewowych pod kątem raka szyjki macicy.
- Nie istnieją programy badań przesiewowych dla innych nowotworów wywołanych przez wirus HPV.

Szczepionka przeciw HPV jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Szczepień SYSVAK. Informacja dla rodziców/opiekunków: wykaz szczepień własnych i swoich dzieci w wieku poniżej 16 lat można sprawdzić w rejestrze na stronie www.helsenorge.no. Można również wydrukować zaświadczenie o poddaniu się szczepieniu w języku norweskim i angielskim.